

Raadsvergadering 25 november 2025 Agendapunt nr. Corsanr. 25.076243	Portefeuillehouder(s) M. Wit - Energie(transitie), Openbare Ruimte, Milieu en Duurzaamheid, Volksgezondheid en Kunst en Cultuur Beleids thema Gezondheid en zorg
--	---

Aan de Raad,

1. Onderwerp
Gezondheidsbeleid Rijswijk 2026-2029
2. Beoogd effect voorstel
Investeren in publieke gezondheid leidt tot een gezondere samenleving en is dan ook van groot belang. De rol en taak van de gemeenten is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). De gemeente heeft een wettelijke taak om maatregelen te nemen die de gezondheid beschermen en bevorderen voor de inwoners of specifieke groepen daaruit. Met het vaststellen van dit beleid geven wij invulling aan deze taak en geven wij aan wat onze ambitie is met betrekking tot de gezondheid van de inwoners van onze stad en hoe we dit willen bereiken in een uitvoeringsagenda. In het voorliggend beleid zijn de belangrijkste thema's, opgaven en maatschappelijke doelstellingen vastgelegd. Na vaststelling van het beleid worden de maatschappelijk doelstellingen vertaald in een concrete uitvoeringsagenda.
3. Inleiding
Naast de eerdergenoemde wettelijke taak van de gemeente om de gezondheid van onze inwoners verder te bevorderen en te beschermen, vindt het bestuur van de gemeente Rijswijk een goede (ervaren) gezondheid van alle inwoners belangrijk. We zijn ons bewust dat we een rol kunnen spelen in de gezondheid van onze inwoners. Bijvoorbeeld door het bevorderen van bewegen door sportfaciliteiten, het investeren in een gezonde leefomgeving door de aanleg van groenvoorzieningen in onze stad en het stimuleren van een gezonde leefstijl door de gezonde keuze makkelijker en aantrekkelijker te maken. We willen dat burgers zowel fysiek als mentaal gezond zijn en hun leven invulling kunnen geven op een manier die bij hen past. Met dit gezondheidsbeleid richten we ons op wat wij de komende vier jaar samen nog meer kunnen doen om Rijswijk gezonder te maken – in aansluiting op de initiatieven en interventies die al gedaan worden. We gaan voor het vergroten en bevorderen van de (ervaren) gezondheid voor iedereen met extra inzet op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Met als stip op de horizon een gezonde generatie in 2040, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis.
4. Argumenten
Op grond van de Wet publieke gezondheid is de gemeente verplicht om elke vier jaar een lokaal gezondheidsbeleid op te stellen. Dit beleid moet aansluiten op de landelijke nota gezondheidsbeleid. Het vorige gezondheidsbeleid 2019-2022 is in 2019 vastgesteld. Planning was om al eerder een nieuw lokaal gezondheidsbeleid op te stellen. Eind 2022 en begin 2023 zijn echter respectievelijk de landelijke akkoorden IZA (Integraal Zorg Akkoord) en GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) gesloten. Er is toen prioriteit gegeven aan het werken aan deze akkoorden met bijbehorende Specifieke Uitkeringen (SPUK). Vervolgens is eind 2024 de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024 (VTV) opgeleverd, met daarin de belangrijke trends en opgaven op het gebied van publieke gezondheid. Aansluitend daarop zou de nieuwe landelijke nota gezondheidsbeleid begin 2025 gepubliceerd worden. Er is toen besloten te wachten op publicatie van deze nieuwe landelijke nota zodat het lokaal gezondheidsbeleid hierop kon aansluiten. Daar de landelijke nota in februari 2025 nog niet beschikbaar was en onduidelijk was wanneer deze dan wel zou verschijnen, is besloten te starten met het opstellen van een nieuw lokaal gezondheidsbeleid. Hierbij is gebruik gemaakt van beschikbare landelijke, regionale en lokale (beleids)documenten en aansluiting gezocht bij de meest actuele ontwikkelingen op het gebied van (de visie op) gezondheid. Denk hierbij aan het IZA, GALA, de Samenhangende Preventiestrategie, Sportakkoord II, Nationale Omgevingsvisie en de lokale Omgevingsvisie Rijswijk en het landelijke Programma Gezonde Leefomgeving (PGLO). Verder zijn in 2023 en 2024 respectievelijk de Gezondheidsmonitor Jeugd en Gezondheidsmonitor

Volwassenen en Ouderen afgenomen die ons inzicht geven in de (ervaren) gezondheid, het welzijn en de leefstijl van onze inwoners.

Ook bouwt het voorliggend beleid voort op de basis van het coalitieakkoord 'Gezonde groei! Rijswijkse koers 2022-2026' waarin we de ambitie hebben uitgesproken dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig leven. En bij wie dat niet zelfstandig kan, bieden we samen met onze maatschappelijke partners een passend hulpaanbod. Inwoners doen op eigen kracht, of door (tijdelijke) hulp, mee in een sociaal veilige en vitale samenleving.

Ons hoofddoel in het gezondheidsbeleid is meer gezonde levensjaren voor alle Rijswijkers. We gaan voor het vergroten en bevorderen van de (ervaren) gezondheid voor iedereen met extra inzet op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Met als stip op de horizon een gezonde generatie in 2040, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis. Om dit te bereiken staan we als gemeente de komende jaren voor een aantal structurele gezondheidsopgaven. Het verbeteren van de gezondheid en het realiseren van gezondheidswinst voor iedere Rijswijker vraagt om integrale samenwerking en een langdurige investering op de verschillende onderdelen van gezondheid. Met het vaststellen van dit beleid geven we aan wat onze maatschappelijke doelstellingen zijn op het gebied van gezondheid, wat onze leidende principes zijn en hoe we de doelstellingen vertalen in een concrete uitvoeringsagenda. Hiermee geeft de gemeente invulling aan haar wettelijke taak zoals opgenomen in de Wpg, alsook onze bewuste rol in de gezondheid van onze inwoners. Daarnaast kunnen we als gemeente met het vaststellen van dit beleid gericht sturen op lokale gezondheidsuitdagingen en onze regierol hierin versterken. Ook biedt het de mogelijkheid om thema's integraal aan te pakken, in samenwerking met andere domeinen en onze maatschappelijke partners, waarbij een vastgesteld beleid duidelijkheid en richting geeft en het mogelijk maakt om (gezamenlijke) doelen te formuleren en te monitoren aan de hand van een uitvoeringsagenda.

5. Kanttekeningen

Voorliggend document betreft beleid waarmee we invulling geven aan onze wettelijke taak. De eventuele financiële consequenties volgen in de op te stellen uitvoeringsagenda. De druk op de financiën is hoog en de beschikbaarheid van de financiële middelen zijn (grotendeels) afhankelijk van de beschikbare SPUK IZA, GALA en AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijns Akkoord) en HLO- (Hoofdlijnen Akkoord Ouderenzorg) gelden. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de omvang is van de beschikbare financiële middelen vanaf 2026 en verder:

- In 2026 lopen SPUK IZA en GALA door, maar op beide SPUK's wordt een generieke korting van 10% toegepast. De effecten van deze korting en de impact op specifieke thema's is nog niet duidelijk per gemeente.
- Er komt in 2026 €50 miljoen aan additionele middelen aanvullend op SPUK IZA en GALA voor gemeenten, maar er is nog geen duidelijkheid over de wijze waarop deze middelen naar gemeenten komen;
- Ook komt er in 2026 €18 miljoen uit het HLO voor mantelzorgondersteuning en respijtzorg via gemeenten; ook de exacte verdeling onder individuele gemeenten is nog niet helder;
- In 2027 en verder worden de SPUK IZA-middelen structureel onderdeel van AZWA-financiering. Er komt €100 miljoen extra voor basisfunctionaliteiten en basisinfrastructuur ('doorbraakmiddelen') en er komt €90 miljoen aanvullende uit GALA voor de Combinatieregeling brugfunctionarissen. Vanuit het HLO komt €25 miljoen beschikbaar voor professionalisering van sociaal werk. Hoe deze bedragen over alle gemeenten worden verdeeld, is niet duidelijk; dit wordt nog verder uitgewerkt.

De toekenning van de benodigde financiële middelen zal o.a. bepalen in welke mate de doelstellingen gerealiseerd kunnen gaan worden. Ook is dit mede afhankelijk van de haalbare en gewenste inzet van capaciteit en (financiële) middelen voor uitvoering en realisatie van onze doelstellingen door onze maatschappelijke partners.

Wat betreft beleid en uitvoering is er – gegeven de onduidelijkheid in beschikbare financiële middelen – voor gekozen eerst beleid te maken en vervolgens – op basis van meer inzicht in de financiën – een concrete uitvoeringsagenda met begroting op te stellen. Verwachting is eind 2025/begin 2026 meer inzicht te hebben in de (financiële) uitwerking van de landelijke akkoorden. Planning is dan ook – na vaststelling van dit beleid – aan de slag te gaan met de nadere uitwerking in een concrete uitvoeringsagenda ten behoeve van de begroting 2027 (e.v.), zodat de besteding van deze middelen ook betrokken kan worden bij de integrale afweging die

gemaakt moet worden ten behoeve van de begroting 2027 e.v..

6. Juridisch perspectief
Met voorliggend beleid geeft de gemeente invulling aan haar taak zoals opgenomen in de Wpg.
7. Financiën
De begroting en de benodigde (financiële) middelen volgen uit de nader op te stellen uitvoeringsagenda. Planning is dit in de begroting 2027 (e.v.) te verwerken, zodat de besteding van deze middelen ook betrokken kan worden bij de integrale afweging die gemaakt moet worden ten behoeve van de begroting. De afhankelijkheid van o.a. de SPUK IZA, GALA en AZWA-financiering, alsmede de daar nu nog bestaande onduidelijkheid hierover zijn reeds toegelicht onder punt 5 'Kanttekeningen'.
8. Vervolg
Na vaststelling van het beleid wordt er een uitvoeringsagenda opgesteld waarin de maatschappelijke doelstellingen uit het beleid vertaald worden naar meetbare doelstellingen, inclusief de benodigde activiteiten, resultaten en (financiële) middelen en capaciteiten die nodig zijn om de doelen te behalen. Hierbij worden ook weer interne en externe stakeholders betrokken en zal gekeken worden welke vorm van inwonersparticipatie het meest passend is. Ten behoeve van de begroting 2027 (e.v.) zal de uitvoeringsagenda in het eerste kwartaal 2026 opgeleverd worden.
9. Communicatie en Participatie
Bij het opstellen van het beleid zijn zowel interne als externe stakeholders betrokken. Er zijn gesprekken gevoerd met collega's uit de verschillende domeinen binnen de gemeente Rijswijk en er is gesproken met vertegenwoordigers van onze maatschappelijke partners (waaronder GGD Haaglanden, Hadoks, Welzijn Rijswijk, Sportief Besteed Groep, JOGG, JGZ Zuid-Holland West). Verder is gebruik gemaakt van de beschikbare informatie op het gebied van gezondheid vanuit de burgerpeiling 2024.

Ook is de Adviesraad Sociaal Domein vroegtijdig betrokken bij het (opstellen van het) gezondheidsbeleid. Er zijn meerdere presentaties gegeven aan de Adviesraad Sociaal Domein en tussentijds is een conceptversie met hen besproken die zij van input hebben kunnen voorzien. De Adviesraad Sociaal Domein heeft positief geadviseerd en heeft geen (inhoudelijke) opmerkingen bij het gezondheidsbeleid. De Adviesraad Sociaal Domein heeft twee opmerkingen geplaatst die betrekking hebben op de op te stellen uitvoeringsagenda (zie bijlage '25.078559 Advies Adviesraad Sociaal Domein'). Deze worden meegenomen bij het uitwerken van de uitvoeringsagenda (zie bijlage '25.078591 Reactiebrief Adviesraad Sociaal Domein Gezondheidsbeleid').

Na vaststelling zal het nieuwe gezondheidsbeleid intern en extern gecommuniceerd worden en gedeeld worden met onze maatschappelijke partners. Ook zal communicatie een bijdrage leveren om het beoogde effect te behalen, denk aan campagnes, informatievoorziening, etc. Verder zal de afdeling communicatie en participatie betrokken worden bij het opzetten van de inwonersparticipatie ten behoeve van de uitvoeringsagenda.
10. Wat gebeurt erbij niet (tijdig) beslissen?
Het is van belang dit gezondheidsbeleid vast te stellen vooruitlopend op het (financiële) inzicht en werking van het AZWA, alsook de huidige SPUK IZA en GALA en het HLO in 2026 en verder. Door het vaststellen van het gezondheidsbeleid kan de stap gezet worden richting nadere uitwerking van deze akkoorden en kunnen hierin onderbouwd prioriteiten gesteld worden. Als het beleid niet (tijdig) vastgesteld wordt kan er niet toegewerkt worden naar een uitvoeringsagenda voor de komende beleidsperiode waarin we de benodigde activiteiten en middelen gaan vormgeven om onze doelstellingen te behalen, afgestemd op en passend binnen o.a. AZWA, SPUK IZA, GALA en HLO. Er worden dan geen prioriteiten gesteld op het gebied van gezondheid en welke activiteiten en interventies we gaan (blijven) inzetten.

11. Bijlage(n)

- 25.078432 Gezondheidsbeleid Rijswijk 2026-2029
- 25.078559 Advies Adviesraad Sociaal Domein Gezondheidsbeleid
- 25.078591 Reactiebrief Adviesraad Sociaal Domein Gezondheidsbeleid
- 18.086154 Nota lokaal Gezondheidsbeleid 2019-2022

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 25 november 2025
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 oktober 2025 nr.

BESLUIT:

1. Het lokaal Gezondheidsbeleid 2026-2029 vast te stellen.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn vergadering van 25 november 2025

De gemeenteraad,
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

H. Sahin